

Svetový luteránsky zväz

Liturgia k 25. výročiu Spoločného vyhlásenia k učeniu o ospravedlnení

31. október 2024
Pamiatka reformácie

Liturgia k 25. výročiu Spoločného vyhlásenia k učeniu o ospravedlnení

31. október 2024 – Pamiatka reformácie

Na Pamiatku reformácie dňa 31. októbra 2024 si Svetový luteránsky zväz (SLZ), Rímskokatolícka cirkev, Svetová metodistická rada, Anglikánske spoločenstvo a Svetové spoločenstvo reformovaných cirkví pripomínajú 25. výročie *Spoločného vyhlásenia k učeniu o ospravedlnení* (SV), ktoré bolo podpísané práve v tento deň v roku 1999 medzi Svetovým luteránskym zväzom a Rímskokatolíckou cirkvou. Túto liturgiu ponúka SLZ svojim členským cirkvám ako možnosť pripomenúť si tento spoločný prelomový ekumenický dokument.

Táto liturgia je zároveň ponukou a možnosťou pre členské cirkvi, ako si tento rok ekumenicky pripomenúť Pamiatku reformácie tak, ako tomu bolo pri spoločnom slávení 500. výročia reformácie v Katedrále v Lunde (31. októbra 2016) a ako to navrhuje dokument *Od konfliktu ku spoločenstvu* (2013).

Ako sa blížíme k roku 2030 a k 500. výročiu Augsburského vyznania, vieme a pamätáme si, že Augsburské vyznanie bolo ekumenickým návrhom pre cirkev vtedajšej doby. Je preto vhodné, aby sme Pamiatku reformácie oslávili práve ekumenickou formou a hľadali jej hlbší význam.

Poznámky k realizácii týchto bohoslužieb:

1. Piesne

Hudbu je potrebné vybrať podľa vášho vlastného kontextu, a preto vám nedávame žiadne konkrétne návrhy. Každá krajina, ktorá patrí do SLZ, má svoje vlastné bohaté hudobné dedičstvo. V každom kontexte a jazyku, v každom čase a na každom mieste sú chorály, spevy a piesne, ktoré sa môžu použiť počas jednotlivých konkrétnych bohoslužieb.

Napr. sa môžu použiť piesne z ekumenickej komunity v Taizé ako odpovede počas zapalovania sviečok (napr. Ubi caritas). Pre anglicky hovoriace spoločenstvá je vhodné použiť pieseň „Christ, Be Our Light” (Kristus, buď naším Svetlom). Taktiež je veľa rôznych piesní, ktoré sa dajú použiť na úvod a záver týchto ekumenických bohoslužieb (napr. Oslavuj Pána (ES 355) alebo Laudate Dominum z Taizé).

Ak sú na ekumenických bohoslužbách prítomní z viacerých cirkví, odporúča sa zohľadniť to aj pri výbere piesní a vybrať piesne z rôznych cirkví.

2. Úlohy počas bohoslužieb

Program navrhnutých bohoslužieb vyžaduje predsedajúceho (predsedajúcich) a čítajúcich.

Do čítaní po kázni sa môžu zapojiť veriaci z rôznych cirkví.

Je vhodné rôznym spôsobom do týchto bohoslužieb zapojiť aj mladých ľudí.

Počas bohoslužieb môžu zaznieť aj rôzne jazyky.

3. Symbolické prvky obradu

Na začiatok navrhujeme poďakovanie za krst. Počas tohto ďakovania sa môže viditeľným spôsobom liať voda do krstiteľnice.

Pred príhovornými modlitbami si prítomní môžu zapáliť sviečky (poznámka: ako počas veľkonočnej vigílie), a potom s nimi vyjsť von z kostola a vziať si ich so sebou domov.

Liturgia k 25. výročiu Spoločného vyhlásenia k učeniu o ospravedlnení

PAMIATKA REFORMÁCIE 2024

ÚVOD (OTVORENIE)

Organová alebo iná hudba (napr. organové prelúdium)

Každému, kto prichádza, sa môže dať malá sviečka. Ak je to možné, liturgia sa začne pri krstiteľnici a každý je k nej otočený tvárou.

Trojičný pozdrav

V mene Boha Otca, i Syna, i Ducha Svätého. **Amen!**

Pán s vami! ***I s duchom твоjím!***

Vďakvyznanie za krst

Zhromaždili sme sa okolo krstiteľnice, aby sme si pripomenuli, že v krste sme všetci včlenení do jedného tela Kristovho. „Jedno je telo a jeden Duch, ako ste aj boli povolani k jednej nádeji svojho povolania. Jeden je Pán, jedna viera, jeden krst, jeden Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, skrze všetkých a vo všetkých.“ (Ef 4, 4-6; ekumenický preklad)

- *do krstiteľnice sa môže naliať voda*

„Požehnaný si, ó Bože, Stvoriteľ a Vládca všetkých vecí. Tvoj hlas zahrmel nad vodami pri stvorení. Naplňáš vlahou hory a posielaš potoky do údolí, aby si osviežil a nasýtil všetko živé. Počas potopy si sa staral o tých, ktorí boli v arche, aby boli v bezpečí. Skrze more si viedol svoj ľud Izrael z otroctva do slobody. Vylej svojho Svätého Ducha, obmy nás od všetkých našich hriechov, obleč pokrstených do Krista, potvrd' nás ako svoje dcéry a synov, pretože už niet viac ani otroka a ani slobodného, ani muža a ani ženy, ale všetci pokrstení sme jedno v Kristu, ktorý žije a kraluje s tebou, Bože, v jednote s Duchom Svätým teraz i na veky vekov.“ **Amen.**

Vyznajme spoločne svoju vieru ...

Veríte v Boha Otca?

Veríme v Boha Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba i zeme.

Veríte v Ježiša Krista, jeho jediného Syna?

Veríme v Ježiša Krista, Syna jeho jediného, Pána nášho, ktorý sa počal z Ducha Svätého, narodil sa z Márie Panny, trpel pod Pontským Pilátom, ukrižovaný umrel a pochovaný bol. Zostúpil k zosnulým, tretieho dňa vstal z mŕtvych, vstúpil na nebesá, sedí na pravici Boha Otca všemohúceho, odkiaľ príde súdiť živých i mŕtvych.

Veríte v Boha Ducha Svätého?

Veríme v Ducha Svätého, svätú cirkev všeobecnú, spoločenstvo svätých, hriechov odpustenie, tela z mŕtvych vzkriesenie a život večný.

Úvodná pieseň

- počas úvodnej piesne prechádza procesia od krstiteľnice ku oltáru

Privítanie

Dnes si pripomínáme 25. výročie podpísania prelomového ekumenického dokumentu s názvom *Spoločné vyhlásenie k učeniu o ospravedlnení*. Je prejavom spoločného konsenzu medzi evanjelikmi a katolíkmi v doktríne, ktorá sa v 16. storočí stala dôvodom rozdelenia cirkvi. Dnes nás toto *Spoločné vyhlásenie* pozýva k zmene. Pýta sa katolíkov a evanjelikov, a tiež tých, ktorí sa k nemu pridali – metodistov, anglikánov a reformovaných – čo je posolstvom ospravedlnenia pre dnešný svet? Ako môžeme stelesniť a pretaviť jeho pravdu do všetkých našich prejavov duchovnej a cirkevnej praxe a do našich skutkov spravodlivosti? *Spoločné vyhlásenie k učeniu o ospravedlnení* nás núti pýtať sa otázky o základe cirkvi a spoločenstva. Tešíme sa z doterajších úspechov ako aj z ďalších otázok, ktoré sa vynorili.

Teraz spoločne počúvajme slovo Božie, modlime sa a ďakujme.

ČÍTANIA

Čítanie z Listu apoštola Pavla Rimanom

Pavol píše: „Teraz však je zjavená Božia spravodlivosť bez Zákona dosvedčená Zákomom a Prorokmi. Božia spravodlivosť skrze vieru Ježiša Krista pre všetkých, čo veria. Niet totiž rozdielu, lebo všetci zhrešili a nemajú Božiu slávu. Ospravedlňovaní sú zadarmo, jeho milosťou, vykúpením v Ježišovi Kristovi. Boh ho ustanovil za prostriedok zmierenia skrze jeho krv prostredníctvom viery. Tak Boh preukázal svoju spravodlivosť, keď prehliadol hriechy, ktoré boli spáchané už skôr, v čase Božej zhovievavosti, a aby ukázal svoju spravodlivosť v terajšom čase, takže sám je spravodlivý a ospravedlňuje toho, kto žije z Ježišovej viery. Kde je tu samochvála? Je vylúčená. Akým zákonom?

Vari zákonom skutkov? Nie, ale zákonom viery. Sme totiž presvedčení, že človek je ospravedlnený vierou bez skutkov Zákona.“ (Rim 3, 21-28)

Slovo Božie, slovo života! **Bohu vd'aka!**

- spev Aleluja

Čítanie z Evanjelia podľa Jána:

Ježiš hovorí: „Ja som pravý vinič a môj Otec je vinohradník. Každú ratolesť na mne, ktorá neprináša ovocie, odrezáva, a každú, ktorá prináša ovocie, čistí, aby prinášala viac ovocia. Vy ste už čistí pre slovo, ktoré som vám povedal. Zostaňte vo mne a ja vo vás. Podobne ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak nezostane na viniči, tak ani vy, ak nezostanete vo mne. Ja som vinič a vy ratolesti. Kto zostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia, pretože bezo mňa nemôžete nič urobiť.“ (Jn 15, 1-5)

Slovo Božie, slovo života! **Bohu vd'aka!**

Kázeň

Pieseň

Čítanie zo Spoločného vyhlásenia k učeniu o ospravedlnení

Teraz budeme počuť dva úryvky zo *Spoločného vyhlásenia k učeniu o ospravedlnení* a z *Dodatku k Spoločnému oficiálnemu stanovisku*.

Učenie o ospravedlnení je meradlom alebo zásadným kritériom kresťanskej viery a žiadne učenie mu nemôže protirečiť. V tomto zmysle je učenie o ospravedlnení „nevyhnutným kritériom, ktorého cieľom je neprestajne orientovať celé učenie a prax našich cirkví na Krista“ (SV 18). Ako také, má svoju pravdu a špecifický význam v celkovom kontexte základného trojičného vyznania viery cirkvi. Máme „spoločný cieľ vo všetkom vyznávať Krista, ktorému treba nadovšetko dôverovať ako jedinému prostredníkovi (porov. 1. *Timotejovi* 2,5n), skrze ktorého Boh v Duchu Svätom dáva samého seba a vylieva svoje obnovujúce dary“ (SV 18).

Náš konsenzus v základných pravdách učenia o ospravedlnení musí ovplyvňovať život a učenie našich cirkví. Tu sa to musí dokázať. V tomto ohľade ešte stále jestvujú otázky rozličnej závažnosti, ktoré si vyžadujú ďalšie objasnenie. K nim patria okrem iných tieto témy: vzťah medzi Božím slovom a učením cirkvi, učenie o cirkvi, o autorite v cirkvi, o jednote cirkvi, o úrade, o sviatostiach, vzťah medzi ospravedlnením a sociálnou etikou. Sme presvedčení, že konsenzus, ktorý sme dosiahli, poskytuje pevný základ na objasnenie v týchto oblastiach. (SV 43)

- *nasledujúce pasáže sa môžu čítať, ak sú prítomní predstavitelia jednotlivých cirkví, ktoré sa pripojili k tomuto Spoločnému vyhláseniu*

Metodista: „Hlboká previazanosť medzi odpustením hriechov a spravodlivosťou, medzi ospravedlnením a posvätením bola vždy rozhodujúca v metodistickom chápaní biblického učenia o ospravedlnení.“

Anglikán: „S evanjelikmi zdieľame spoločné chápanie Božej ospravedľujúcej milosti, podľa ktorej sme započítaní za spravodlivých a pred Bohom sa stávame spravodlivými jedine milosťou skrze vieru (...) a s rímskymi katolíkmi súhlasíme so základnými aspektmi učenia o spasení a s úlohou cirkvi pre spasenie.“

Reformovaný: „Učenie o ospravedlnení nemôžeme vidieť len teoreticky a oddelene od reality nespravodlivosti, útlatku a násilia v dnešnom svete.“ (paragraf 56) Ospravedlnenie znamená oboje – „vyhlásenie spravodlivosti i nastolenie práva.“

Predsedaajúci: Naša modlitba pokračuje, zatiaľ čo si navzájom odovzdávame Kristovo svetlo. Ohlasujeme Krista, ktorý nás povoláva k tomu, aby sme svedčili o Božej láske, ktorá nám prináša zmierenie a vzkriesenie, keď spolu kráčame, modlíme sa, a pracujeme.

Pieseň – počas tejto piesne prechádzajú deti so svetlom z Kristovej sviece ku všetkým zhromaždeným

MODLITBY

Príhovorné modlitby

- *môžu ich viesť mladí ľudia*

Prinesme potreby cirkvi, sveta a všetkých v núdzi do Božej lásky a starostlivosti, a spievajme:

- ***Kyrie eleison***

1. Obnov cirkvi po celom svete. Posilni naše svedectvo o jednote v pravde a v láske. Nech kráčame ako spoločenstvo všetkých pokrstených a nech nás na našej ceste sprevádza evanjelium. Požehnaj náš budúci dialóg, prekonaj rozdelenie cirkvi, a nech v plnom spoločenstve čakáme na príchod tvojho kráľovstva. Bože, vypočuj naše modlitby!

- ***Kyrie eleison***

2. Obnov trpiace stvorenie. Uč nás v našej slobode hraničiam a uč nás zdieľať všetky zdroje, aby sme spoznali naše hlboké prepojenie so všetkými ľuďmi a s celým tvojím dobrým stvorením. Bože, vypočuj naše modlitby!

- ***Kyrie eleison***

3. Zmier všetkých ľudí, aby sa skončili vojny a násilie. Pamätaj na všetkých, ktorí trpia na Ukrajine, v Palestíne a na celom Blízkom východe, v Južnom Sudáne, Mjanmarsku a na mnohých iných miestach, ktoré teraz menujeme nahlas, alebo v tichosti svojho srdca. Daj nám odvahu povedať nie každej forme násilia. Bože, vypočuj naše modlitby!

- ***Kyrie eleison***

4. Chráň všetkých utečencov a vysídlených ľudí. Dávaj nám silu a odvahu zasadzovať sa za ich dôstojnosť a plné ľudské práva. Bože, vypočuj naše modlitby!

- ***Kyrie eleison***

5. Zhromaždi do svojho objatia všetkých, ktorí ťa nazývajú rozličnými menami, a ktorí k tebe volajú rozličným spôsobom. Prines koniec medzináboženských sporov a urob nás vernejšími svedkami viery a tvojej milosrdnej lásky. Bože, vypočuj naše modlitby!

- ***Kyrie eleison***

6. Podopieraj aj všetkých, ktorí k tebe nevolajú. Otváraj dvere k dialógu a k spolupráci so všetkými ľuďmi dobrej vôle. Naplňaj nás pokojom, nech môžeme žiť ako jedna ľudská rodina. Bože, vypočuj naše modlitby!

- ***Kyrie eleison***

7. Osvecuj tých, ktorí majú moc a peniaze, nech sa vyhýbajú hriechu ľahostajnosti a nech milujú spoločné dobro, posilňujú slabých a starajú sa o tento svet, v ktorom žijeme. Bože, vypočuj naše modlitby!

- ***Kyrie eleison***

8. Sprevádzaj a chráň tých, ktorí sú prenasledovaní pre vieru v teba, aj ľudí iných vierovyznaní, ktorí trpia prenasledovaním. Dávaj nám silu priznať sa k tebe a odvahu vyznávať vieru. Bože, vypočuj naše modlitby!

- ***Kyrie eleison***

Modlitba Pánova

V dôvere, že ty, ó Bože, počuješ naše modlitby za potreby tohto sveta a za jednotu všetkých kresťanov v ich svedectve, modlime sa tak, ako nás naučil Pán Ježiš: ***Otče náš, ...***

POŽEHNANIE A VYSLANIE

Bože, buď k nám milostivý, požehnaj nás! ***Amen!***

Bože, tvoja tvár nech žiari nad nami, nech sú tvoje cesty známe po celej zemi a tvoja zachraňujúca sila medzi všetkými národmi! ***Amen!***

Boh Otec, Syn a Duch Svätý (+), požehnaj nás i všetko stvorenie. Zachovaj nás na tvojich cestách spoločne v nádeji. **Amen!**

Záverečná pieseň

Chod'te v pokoji v spoločnom svedectve a službe! **Bohu vd'aka!**

- *zhromaždenie si môže dať znak pokoja*

Preklad: Jana Pabáková, Ekumenický výbor ECAV